

Spis treści

Wstęp	7
-------	---

I. STUDIA

Rafał Łatka , Prymas Stefan Wyszyński wobec kryzysów władzy w PRL (1956–1966–1968–1970–1976–1980) – próba syntetycznego spojrzenia	15
---	----

Primate Stefan Wyszyński and the Crises of Power in the Polish People's Republic (1956–1966–1968–1970–1976–1980) – an Attempt at an Overview

Marcela Gruszczyk , Idea wzajemności słowiańskiej. Stosunek władz komunistycznych do stowarzyszeń słowiańskich oraz działalności Jana Stachniuka w latach 1944–1949	52
--	----

The Idea of Slavic Reciprocity. The Attitude of the Communist Authorities Towards Slavic Associations and the Activities of Jan Stachniuk in 1944–1949

Piotr Juchowski , „Agentura burżuazji” czy „lewica niepodległościowa”? Zmiana w postrzeganiu tradycji Polskiej Partii Socjalistycznej po 1956 r.	78
---	----

“Agency of the Bourgeoisie” or “Independence Left”? A Change in Perception of the Polish Socialist Party Traditions after 1956

Joanna Mercik , Młodzież w partyjnych scenariuszach świąt systemowych 1 Maja i 22 Lipca w latach 1956–1970 (na przykładzie województwa katowickiego)	104
---	-----

Youth in Party Scenarios of Public Holidays: 1 May and 22 July in 1956–1970 (on the Example of the Katowice Voivodeship)

Anna Patecka-Frauenfelder, Droga do traktatu o podstawach normalizacji stosunków między PRL a RFN. Relacje polsko-zachodnioniemieckie w 1970 r. na łamach „Trybuny Ludu” i „Życia Warszawy” _____ 134

The Road to a Treaty on the Foundations of Normalisation of the Relations Between the Polish People's Republic and Germany. Polish-West German Relations in 1970 in *Trybuna Ludu* and *Życie Warszawy* Newspapers

Patryk Pleskot, „Historia oceni Pana trud”. Echa społecznych reakcji na stan wojenny z perspektywy prywatnych listów nadsyłanych do Wojciecha Jaruzelskiego w latach 1982–1989 (rekonesans badawczy) _____ 192

“History Will Judge Your Efforts”. Echoes of Social Reactions to Martial Law from the Perspective of Private Letters Sent to Wojciech Jaruzelski Between 1982 and 1989 (Research Reconnaissance)

Paweł Fiktus, Trybunał Stanu w prawniczym dyskursie ostatniej dekady Polski Ludowej _____ 211

The State Tribunal in the Legal Discourse of the Polish People's Republic Last Decade

Robert Klementowski, Wyobrażenia początku, rozwoju i upadku komunizmu w polskiej dystopii z lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych _____ 268

Images of the Beginning, Development and Collapse of Communism in Polish Dystopia of the 1980s and 1990s

Zbigniew Bereszyński, Kontrowersyjne pożegnanie (?) z komunizmem. Przemiany polityczne z lat 1989–1991 i spory na ten temat na przykładzie lokalnego środowiska opolskiego _____ 291

A Controversial Farewell (?) to Communism. The Political Changes of 1989–1991 and the Related Polemic on the Example of the Local Environment in Opole

II. VARIA

Dariusz Zalega, Między zakorzenieniem a marginalizacją – przedwojenny ruch komunistyczny na Górnym Śląsku _____ 317

Between Rootedness and Marginalisation – the Pre-war Communist Movement in Upper Silesia

Marcin Antczak, Z sanacyjnego deszczu pod stalinowską rynną.
Franciszek Józef Pityński (1897–1937) – studium przypadku _____ 340
Out of the Sanation Frying Pan into the Stalinist Fire. Franciszek Józef Pityński
(1897–1937) – Case Study

Marcin Kruszyński, Ideologia komunistyczna, Związek Sowiecki i sprawa polska w ostatnich miesiącach II wojny światowej (1944–1945) w świetle raportów placówek dyplomatycznych RP z Ameryki Południowej. Wstępny rekonesans badawczy _____ 363
Communist Ideology, the Soviet Union and the Polish Cause in the Last Months of World War II (1944–1945) in the Light of Reports from Polish Diplomatic Missions in South America. Initial Research Reconnaissance

Przemysław Benken, Gwałty, kradzieże, morderstwa. Stosunek Armii Czerwonej do Polaków na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1947 _____ 388
Rape, Theft, and Murder. The Attitude of the Red Army Towards Poles in Western Pomerania in 1945–1947

Justyna Dudek, Rola i wpływ organizacji partyjnej PPR/PZPR na życie codzienne funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa na przykładzie województwa lubelskiego w latach 1944–1956 _____ 414
The Role and Influence of the Polish Workers' Party (PPR) and Polish United Workers' Party (PZPR) Party Organisations on the Everyday Life of the Security Apparatus Officers on the example of the Lublin Voivodeship in 1944–1956

Konrad Rokicki, Nierozzerwalne więzi. Dyskusje w organizacji partyjnej Departamentu III MSW w okresie rozliczeń po stalinizmie i czystek antysemickich w 1968 r. _____ 446
The Bonds That Cannot Be Torn Apart: Discussions in the Party Organization in Department III of the Ministry of Internal Affairs During Post-Stalinist Reckonings and the Antisemitic Purges of 1968

Marek Strzała, Udział Urzędu ds. Wyznań w przygotowywaniu projektu Ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych _____ 476
Participation of the Office for Religious Affairs in the Preparation of the Draft Act of 31 January 1959 on Cemeteries and the Burial of the Deceased

Bogusław Wójcik, Sierpień '80 jako katalizator organizacyjnego i ideologicznego kryzysu Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej, ze szczególnym uwzględnieniem południowej części Polski _____ 494
 August 1980 as a Catalyst for the Organisational and Ideological Crisis of Society for the Promotion of Secular Culture with Particular Reference to the South of Poland

III. EDYCJE ŹRÓDEŁ

Mateusz Sokulski, Echa śmierci ks. Jerzego Popiełuszki na łamach serbskiego czasopisma emigracyjnego „Naša reč” _____ 519
 Echoes of the Death of Father Jerzy Popiełuszko in the Serbian Émigré Periodical *Naša reč*

IV. RECENZJE

Artur Kuprianis, O teraźniejszości i przyszłości przez pryzmat historii, z komunizmem w tle. Recenzja serii „Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX Wieku”, red. Przemysław Waingertner, t. 1–4, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź–Warszawa 2020 _____ 539
 On the Present and the Future Through the Lens of History, with Communism in the Background. Review of the Series *Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX Wieku* [Poland and Central and Eastern Europe in the 20th Century], ed. Przemysław Waingertner, vol. 1–4, University of Łódź Publishing House, Łódź–Warsaw 2020

Andrzej Boboli, Zjazd Filmowy w Wiśle. Źródła, komentarze, opracowania, red. i oprac. Barbara Giza, Adam Wyżyński, Warszawa 2024, 528 s. [rec.] _____ 559
 Zjazd Filmowy w Wiśle. Źródła, komentarze, opracowania [Film Convention in Wisła. Sources, Comments, and Studies], edited and compiled by Barbara Giza, Adam Wyżyński, Warsaw 2024, 528 pp. [Rev.]

Pro memoria

Profesor dr hab. Przemysław Waingertner (1969–2024) [Artur Kuprianis] _____ 564
 Professor Przemysław Waingertner (1969–2024) [Artur Kuprianis]